

Канадський інститут українських студій
450 Athabasca Hall, University of Alberta, Edmonton, Alberta, Canada T6G 2E8

КІУС та «помаранчева революція»: інформування громадськості Канади про події в Україні

Осінь 2004 р. стала тим періодом, в якому працівники КІУСу почали зосереджувати все більшу увагу на президентських виборах в Україні. Це проявлялося, здебільшого, в інформуванні колег, засобів масової інформації (ЗМІ) та загалу громадськості про президентські вибори та про те явище, що стало відоме світові як «помаранчева революція». Одночасно з цим, КІУС також керував «Українським проектом прозорого моніторингу виборів 2004 р.» (УППМВ).

УППМВ офіційно розпочав свою працю 10 вересня 2004 р., коли торонтський депутат Парляменту Борис Вжесневський вручив КІУСу чек на 250 тисяч доларів від імени його родинної добродійної фундації «Допомога Україні—Aid to Ukraine». Дмитро Якута очолив проєкт від імени КІУСу, тоді як неурядова організація «Громадянська енергія» стала партнером КІУСу в Україні.

У рамках повноважень цього проєкту, в Україну поїхали 26 канадців. Деякі з них взяли участь у плануванні та проведенні семінарів про виборче право та процедури виборчого процесу для працівників місцевих виборчих дільниць та спостерігачів. Інші були спостерігачами на виборчих дільницях. Їхня присутність та спостереження за перебігом подій були важливі, зокрема під час другого туру голосування 21 листопада, коли вони часто ставали свідками порушень виборчого права і навіть

Голосування 26 грудня у Запоріжжі, Україна. Світлина Рубі Свансон, Факультет фізики Альбертського університету. Р. Свансон була спостерігачем на виборах 26 грудня 2004 р.

явного обману.

Особливо треба відзначити важливість фактів поїздок в Україну груп спостерігачів, до складу яких увійшли канадські депутати Парляменту. Серед них були такі депутати, як Бернард Бігра (виборчий округ Розмонт — Ля Петіт-Патрі), Пітер Голдрінг, (Едмонтон — Схід), Дейвид Кілгор (Едмонтон — Мілл Вудз-Бомонт), Джуді Василиця-Ліз (Вінніпег — Північ), Борис Вжесневський (Етобікок — Центр) і сенатор Дейвид Смит.

Звіти й спостереження цих канадців, у той час, як деякі з

яких були очевидцями серйозних виборчих порушень, стали, до певної міри, підставою для рішення канадського уряду про невизнання офіційних результатів голосування 21 листопада.

Спостерігачі від УППМВ також повідомляли канадські ЗМІ про перебіг президентських виборів і писали статті, опубліковані в газетах «National Post» та «Globe and Mail». Місцеві газети по всій Канаді також друкували статті про вибори, де фігурували або згадувалися директор УППМВ п. Якута або спостерігачі у рам-

Продовження на стор. 3

Слово директора

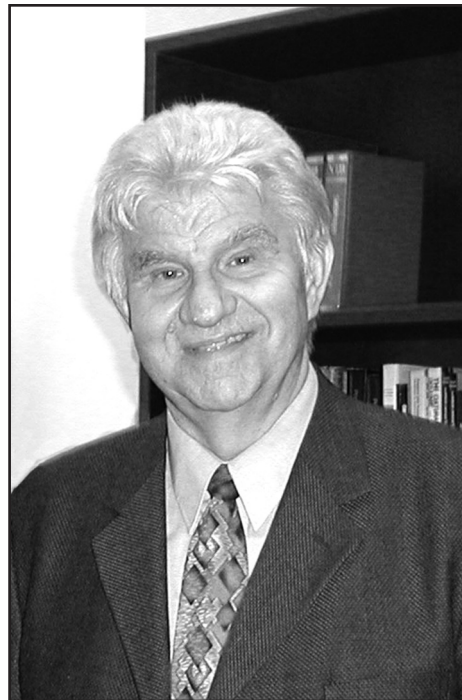
Дорогі читачі!

Від часу мого останнього звернення до вас у Бюлетені КІУСу за осінь 2004 р., відбулося багато різної діяльності, значна кількість якої не була запланована. Ця незапланована діяльність, як ви вже мабуть здогадуєтесь, стосувалася президентських виборів та наступних подій в Україні, які стали відомі як «помаранчева революція». До наших науковців, дослідників та спостерігачів у рамках «Українського проекту прозорого моніторингу виборів 2004 р.» (УППМВ) часто зверталися місцеві, національні та міжнародні засоби масової інформації (ЗМІ), а також університетські колеги, щоб отримати інформацію та аналізи про президентські вибори.

Члени нашого штату в Едмонтоні й Торонті давали інтерв'ю, писали статті й виступали з доповідями про події в Україні. Вони також брали участь у громадських заходах збору коштів для фінансування поїздок виборчих спостерігачів в Україну і були присутніми на масових зборах та інших особливих заходах. Двоє з наших працівників, Богдан Клід та Ярс Балан, поїхали в Україну виборчими спостерігачами під час Різдвяних свят. Дмитро Якута блискуче виконав обов'язки керівника УППМВ, що досяг успіху в поширенні інформації у Канаді про президентські вибори в Україні. Фінансування для цього проекту забезпечила родинна добродійна фундація Вжесневських «Допомога Україні—Aid to Ukraine», а гроші передав КІУСові депутат Парляменту Борис Вжесневський. Програма ім. Стасюків, під керівництвом д-ра Дейвида Марплза, також була цілковито зосереджена на

українських виборах. Ви можете більше прочитати про діяльність Програми ім. Стасюків у цьому випуску Бюлетеня.

Повертаючись до нашої регулярної діяльності, хочу сказати, що з'явилися друком два випуски «Журналу українознавчих студій», один з яких був присвячений українсько-канадським темам. Методичний кабінет української мови (МКУМ) завершив підготовку

Зенон Когут

й опублікував «Вправи до навчальних розділів» для двомовних програм «Нова 4», «Нова 5» і «Нова 6». Окрім того, МКУМ опублікував книжку «Перша зірка. Збірник віншувань» — якраз вчасно, до Різдвяних свят. Продовжується праця над проектом «Internet Encyclopedia of Ukraine» (Енциклопедія України в Інтернеті), і на вебсайті енциклопедії зараз вже є понад 1 550 гасел (<www.encyclopediaofukraine.com/>). Отець доктор Юрій Мицик, стипендіат Меморіальної стипендії ім. Івана Коляски 2004 р., провів свої дослідження

в Оттаві, Торонті, Вінніпезі й Едмонтоні. Він також виступив з промовою про голодомор 1932—33 рр. у приміщенні Міської ради Едмонтону під час річних відзначень голоду в Україні, які були спонсоровані Конгресом українців Канади. Стаття про дослідження отця Мицика та його видавничу діяльність подається у цьому числі Бюлетеня. Перша книга дев'ятого тому «Історії України-Руси» Михайла Грушевського в англійському перекладі буде опублікована Видавництвом КІУСу пізніше цього року. Українсько-канадська програма (УКП) продовжує працювати над своїм головним завданням — другим томом «Історії українців у Канаді» і готує ілюстровану біографію засновника українського танцю в Канаді Василя Авраменка. Програма дослідження Східної України ім. Ковальських буде продовжувати свій довготривалий проект підтримки археологічних розкопок Батурина, які очолює д-р Володимир Мезенцев з Торонта.

Мені приємно повідомити вас, що Альбертський університет надав проекту «Партнерство КІУСу з Україною» статус першочергового значення у рамках університетської кампанії збору коштів до 2008 р. Завдання цього проекту, зокрема, полягають у тому, щоб координувати нинішні проекти КІУСу та встановити нові партнерства в Україні, розробити пропозиції спільних проектів Альбертського університету з факультетами або іншими відділами закладів вищої освіти в Україні, а також завербувати кращих студентів та аспірантів для навчання в Альбертському університеті. Більше подробиць про це можна знайти на вебсайті: <www.uofaweb.ualberta.ca/campaign/prioritiesbyproject.cfm>.

На початку цього року професор

Віктор Кревс зі Львівського Національного університету ім. Івана Франка (ЛНУ) і Беррі Тонг з Міжнародного відділу Альбертського університету підготували перший варіант угоди про обміни, яка дозволить студентам з одного навчального закладу навчатися в іншому й отримати відповідне академічне визнання. Професор Кревс також зустрівся з керівниками та працівниками багатьох інших підрозділів, щоб обговорити зв'язки між двома університетами.

Усім вам, хто зробив такі щедрі пожертви під час Різдвяної кампанії, висловлюю нашу сердечну вдячність за вашу підтримку. Без неї наші науковці, дослідники та інші працівники не мали б змоги продовжувати свою діяльність у найсприятливішому темпі, щоб підготувати високоякісні наукові та навчальні матеріали, як також ми не могли б розвивати українознавство в Канаді, Україні та інших частинах світу. Ми залежали й будемо залежати від вашої щедрості в майбутньому.

*Зенон Когут,
директор*

Помаранчева революція

Продовження з 1-ої сторінки

Дмитро Якута, директор «Українського проєкту прозорого моніторингу виборів 2004 р.» (УППМВ). У складі спостерігачів, які поїхали в Україну в рамках УППМВ, були канадські депутати Парляменту.

ках проєкту. На національних каналах транслювалися теле- і радіорепортажі з Києва мереж «Сі-Бі-Сі» (CBC) та «Сі-Ті-Бі» (CTV), в яких часто можна було бачити або чути депутатів Бориса Вжесневського та Пітера Голдрінга. Журнал «Maclean's» опублікував

інтерв'ю з Дмитром Якутою у своєму випуску 6 грудня 2004 р.

До працівників КІУСу в едмонтонському та торонтському бюрох часто зверталися місцеві та національні ЗМІ з проханням прокоментувати перебіг виборів та їхні наслідки. В Едмонтоні, доктори Зенон Когут, Сергій Плохій, Богдан Клід та Дейвід Марплз давали інтерв'ю, які транслювалися мережею «Сі-Бі-Сі» (CBC) по радіо й телебаченню, і матеріали яких вживалися журналістами у статтях, що появилися в «Edmonton Journal» та інших газетах. Д-р Марплз написав декілька коментарів, які були опубліковані в «Edmonton Journal» і «Toronto Star». Доктори Клід і Марплз виступили з публічними лекціями про події в Україні. 23 листопада д-р Когут виступив перед велелюдним зібранням біля будинку провінційної легіслатури, яке було організоване студентами Альбертського університету, щоб привернути увагу до фактів порушень виборчого законодавства та шахрайства під час другого туру виборів.

У Торонті, Франк Сисин, Марко Стех і Роман Сенькусь з торонтського бюро КІУСу дали багато інтерв'ю для телевізійних

«Один із найкращих способів, як діяспора може допомогти Україні — це підтримувати і зміцнювати свої власні інституції, такі як Канадський інститут українських студій».

Микола Рябчук, Національний університет «Києво-Могилянська Академія»; стипендіат ім. Івана Коляски 2004 р.

і радіопрограм мережі «Сі-Бі-Сі» (CBC) та «Голосу Америки». Д-р Сисин також брав участь у форумі, присвяченому «помаранчевій революції», який відбувся в Інституті ім. св. Володимира в Торонті. Роман Сенькусь регулярно висилав повідомлення й новини електронною поштою, тому список його електронних адресатів став головним джерелом та інформаційною мережею про «помаранчеву революцію».

Через свою Програму вивчення сучасної України ім. Стасюків, КІУС став учасником спільного проекту з Катедрою українознавства

Канадський інститут українських студій

CIUS, 450 Athabasca Hall
University of Alberta
Edmonton, AB, Canada T6G 2E8

Телефон: (780) 492-2972
Телефакс: (780) 492-4967
Електронна пошта: cius@ualberta.ca
Вебсайт: www.cius.ca

Бюлетень КІУСу
Передрук дозволено за поданням джерела
ISSN 1485-7979

Редактор: Богдан Клід
Перекладачі: Галина Клід, Микола Сорока
Макетування: Пітер Матілайнен

У справах, що стосуються Електронної енциклопедії українознавства, «Журналу українознавчих студій», Видавництва КІУСу, Центру ім. Петра Яцика просимо звертатися за адресою:

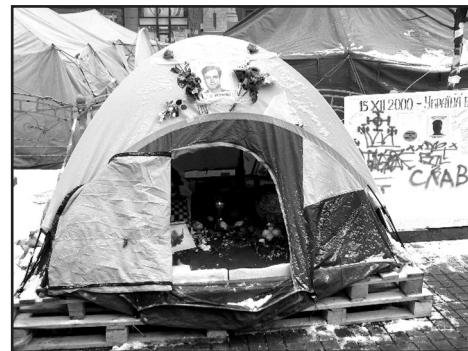
Canadian Institute of Ukrainian Studies
1 Spadina Crescent, Rm. 109
University of Toronto
Toronto, ON, Canada M5S 2J5

Телефон: (416) 978-6934
Телефакс: (416) 978-2672
Електронна пошта: cius@utoronto.ca

при Оттавському університеті та Інститутом ім. Кеннана у Вашингтоні, Д.К., щодо випуску регулярного бюлетеня про події в Україні, пов'язані з виборами. Часткове фінансування для здійснення англomовних перекладів бюлетенів та статей з України здійснювалося через Програму дослідження Східної України ім. Ковальських при КІУСі. 30 листопада Програма ім. Стасюків також спонсорувала семінар про події в Україні, на якому головував д-р Зенон Когут. Д-р Дейвид Марплз, Ілля Хінейко та Дмитро Якута виступили перед великою аудиторією працівників та студентів Альбертського університету з доповідями про те, як розгорталась політична криза в Україні.

Коли канадський уряд оголосив, що має намір послати до 500 спостерігачів для повторення другого туру виборів 26 грудня, Ярс Балан і Богдан Клід, як і багато інших, подали свої анкети. Їхні кандидатури були прийняті в рамках програми «Canada Corps» (Канадський корпус). Д-ра Кліда послали в Черкаси, тоді як п. Балан поїхав у м. Білгород-Дністровський в Одеській області. За спостереженнями обох, незважаючи на політичну невпевненість і брак часу, щоб організувати повторне голосування, члени виборчих та територіальних комісій діяли професійно, забезпечуючи, таким чином, те, щоб голосування відбувалося справедливо. Міжнародні спостерігачі підтвердили, що повторне голосування, яке привело Віктора Ющенка до влади, відповідало міжнародним стандартам.

КІУС також надав підтримку студентським ініціативам в Альбертському університеті, які стосувалися українських виборів. Роман Шиян, науковий асистент при Програмі дослідження Східної

Тимчасове місце поклоніння пам'яті забитого журналіста Георгія Гонгадзе в наметовому містечку на вул. Хрещатик у Києві

України ім. Ковальських, разом з друзями-студентами Олегом Петрівим та Сергієм Фенюком, взяли участь у кампанії щодо відкриття виборчої дільниці у Калгарі, (яку закрили українські власті за два дні до першого туру голосування, проведеного 31 жовтня). Вони також допомагали організувати збори в Едмонтоні на підтримку тих, які закликали повернути увагу світу до шахрайства, яке здійснювалося під час другого туру виборів, і давали інтерв'ю місцевому телебаченню, радіо та газетам.

Усі ці зусилля зробили значний внесок в інформування канадської публіки та академічних кіл про розгортання подій в Україні.

Прибутки з вічних фондів дозволяють КІУСові надавати дотації та стипендії, допомагаючи визначним науковцям та найкращим студентам українознавчих студій.

Ваші внески є вкладом у майбутнє української науки.

Проекти і програми

Програма вивчення сучасної України ім. Стасюків

У 2004-05 роках Програма ім. Стасюків зосередила увагу на кількох проектах, насамперед на кампанії виборів президента України.

Під час кампанії програма на своїй веб-сторінці (<election-ukraine2004.blogspot.com/>) започаткувала виборчий „блог”, який включав публікації з ряду джерел в Україні, а також детальні біографії усіх кандидатів, підготовлені одним із дослідників програми Іллею Хінейком, докторантом Відділу історії і класики Альбертського університету. У вересні після переговорів Програма ім. Стасюків разом із Катедрою українських студій Оттавського університету (професор Домінік Арель) та Інститутом Кеннана у Вашингтоні, Д.К. (д-р Блер Рубл та п. Ненсі Попсон), розпочала спільний проект з метою видання регулярного бюлетеня про події в Україні. Катедра в Оттаві була відповідальна за остаточний варіант цього інтернет-видання, в якому була задіяна група перекладачів з Оттави, Вашингтону, Едмонтону, Торонто й України. Перекладачі з Едмонтону й Торонто—Єфім Коновалов, Микола Сорока, Ілля Хінейко й Ліда Гевка—працювали безпосередньо через КІУС (у рамках Програми ім. Ковальських).

За цей час директор програми д-р Дейвид Марплз активно спів-

Члени Українського студентського товариства Кембріджського університету. Товариство є співспонсором щорічної лекції ім. Стасюків у Кембріджському університеті.

працював із засобами масової інформації, висвітлюючи вибори в Україні. Зокрема він опублікував низку статей у провідних щоденних газетах, дав інтерв'ю по радіо та взяв участь у публічних дискусіях. Кілька його статей з'явилися в *Edmonton Journal* (23 листопада, 25 листопада й 8 грудня) і три статті були замовлені для *Toronto Star* (27 і 28 листопада й 7 січня). Д-р Марплз дав двічі інтерв'ю для радіо «Сі-Ейч-І-Д» (CHED), а також для радіо Пасіфіка (Pacifica) в Лос-Анджелесі, радіо «Сі-Ейч-Кю-Ті» (CHQT) у Калгарі, радіо «Сі-Бі-Сі» (CBC) в Едмонтоні, Національному коментареві «Сі-Бі-Сі» (CBC) й 8 грудня виголосив промову у Середній школі ім. архієпископа Макдональда. Великий інтерес викликав круглий стіл, очолений д-ром Зеноном Когутом за участі Дмитра Якути, пана Хінейка й д-ра Марплза, який

був організований програмою ім. Стасюків 30 листопада в Альбертському університеті.

Також провідною ділянкою програми було питання тривалих наслідків чорнобильської катастрофи в Україні 1986 року. Студент Єфім Коновалов у рамках програми займався перекладами понад 120 документів з архівів українського КДБ, що стали доступними громадськості в 2003 році. Директор програми представив перші результати даного дослідження під час щорічного з'їзду Американської асоціації сприяння славистичним студіям у Бостоні 6 грудня. На їх основі в грудневому випуску журналу *Eurasian Geography and Economics* була опублікована стаття «Чорнобиль: переоцінка». Програмою заплановано ряд проектів, присвячених до двадцятої річниці чорнобильської катастрофи в 2006 році.

Дейвид Марплз, директор Програми вивчення сучасної України ім. Стасюків

Одним із головних заходів програми за останні роки стала щорічна лекція ім. Стасюків у Кембріджському університеті. Це п'ятирічна експериментальна програма, в якій співпрацюють Українське студентське товариство Кембріджу, Центр російських і східноєвропейських студій цього ж університету та Програма ім. Стасюків. 25 лютого ц. р. близько ста осіб заповнили лекційний зал Умні в коледжі Робінсон, Кембрідж, щоб послухати професора Домініка Ареля, завідувача Катедри українських студій Оттавського університету. Після виголошення доповіді “Помаранчева революція”: аналіз і значення президентських виборів в Україні 2004 року” доповідач відповів на численні запитання слухачів. Після лекції відбулося прийняття й обід. Серед відвідувачів були посол України в Сполученому Королівстві Ігор Мітюков, працівники й студенти Кембріджу, а також Оксфордського університету й Лондону.

Під час зустрічі 25 лютого директор програми зустрівся

з д-ром Губертусом Яном та д-ром Дейвидом Лейном з Центру російських і східноєвропейських студій, а також із Олексом Орловим з Українського студентського товариства, щоб обговорити майбутню даної експериментальної програми. Зокрема вони вирішили помістити лекції ім. Стасюків у Кембріджському університеті на окремій веб-сторінці й присвятити лекцію 2006 року двадцятій річниці чорнобильської катастрофи. Інформацію про лекції можна знайти за адресою: <www.cam.ac.uk/societies/ukr/index.htm>.

Інша велика тема, яка є в центрі уваги програми, це дослідження д-ром Марплзом літератури про національну історію в Україні, зокрема про сталінський період. Деякі матеріали дослідження директор програми включив у свою доповідь «Степан Бандера: відродження національного героя», виголошену в Школі славистичних і східноєвропейських студій Лондонського університету 23 лютого 2005 року. Лекція була прочитана в серії семінарів—«Діячі правди». В цій програмі також задіяні Олександр Мельник, який недавно отримав ступінь магістра історії з Альбертського університету (нині він докторант Торонтського університету) та Пер Рудлінг, докторант Альбертського університету зі Швеції.

Минулого року в рамках програми була запрошена п. Маргарет Совік з Норвегії, яка нині завершує докторську програму в Школі балтійських і східноєвропейських студій у Стокгольмі, Швеція. Пані Совік, яка досліджує мовне питання в Україні, була гостею КІУСу коли проводила дослідження протягом чотирьох місяців, окремі результати якого були представлені на семінарі з серії «Семінарські читання про культурні ідентичності», організовані д-ром Сергієм Плохєм

(КІУС) у Відділі сучасних мов і культурних студій Альбертського університету. У липні 2005 року вона разом із Анною Маколкиною (Торонтський університет), Романом Сербином (Квебекський університет), Катаріною Вольчук (Бірінгемський університет) та д-ром Марплзом візьме участь в організованій Програмою ім. Стасюків секції Світового конгресу із центрально- та східноєвропейських студій у Берліні на тему історії, пам'яті й ідентичності в Україні.

Насамкінець, програма залишається одним із головних центрів вивчення сучасної України. Нещодавно вона збагатилася архівом документів про дисидентський рух в Україні, а також багатьох рідкісних газетних і журнальних видань, щедро переданих д-ром Романом Сольчаником із Лос-Анджелесу.

Сердечно дякуємо за Вашу підтримку!

КІУС щиро дякує всім жертводавцям. Через фінансування програм та проектів, стипендій для студентів і аспірантів та дотацій для науковців Ви підтримуєте розвиток українських студій.

Щоб скласти пожертву на КІУС, просимо користуватися залученим конвертом.

З питаннями про заснування іменних або цільових фондів при КІУСі просимо звертатися до директора інституту.

Нові публікації

Андрій Макух, редактор випуску «Журналу українознавчих студій», присвяченого історії українців у Канаді

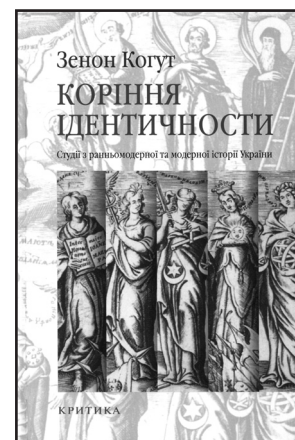
«Журнал українознавчих студій»

Вийшли друком два нові випуски «Журналу українознавчих студій» (ЖУС). Перший, том 28, число 1 (зима 2003 р.), — це звичайний випуск, присвячений здебільшого історичній тематиці. У своїй статті «Ukrainian Immigration from the Russian Empire to Canada: A Reappraisal» (Українська імміграція з Російської імперії у Канаду. Переоцінка) Вадім Кукушкін на основі дослідження архівних матеріалів аналізує еміграцію з України (за панування царизму) у Канаду до 1914 р. Джордж М. Фаріон подає докладний опис битви під Коростенем між військами Червоної армії під командуванням Миколи Щорса та підрозділами Української Галицької армії під проводом Альфреда

Бізанца (30 серпня — 2 вересня 1919 р.) і розглядає обставини таємничої смерті Щорса. На підставі архівних матеріалів Ірина Павленко досліджує боротьбу радянського ідеологічного апарату проти національно-визвольного руху у західній Україні у 1944—45 рр. Згідно статті Джеймса Р. Пейтона, період Реформації мав потрійний вплив на українську історію. Стаття Андрія Даниленка «An Uneven Contest between Ethnographism and Europeanism» (Нерівне суперництво між етнографізмом та європеїзмом) дає оцінку внескові українських еміграційних мовознавців у дослідження української мови.

Другий випуск, том 28, число 2 (літо 2003 р.), — це спеціальний випуск, присвячений історії українців у Канаді. Він складається з наукових доповідей на конференції 2002 р., які підібрав запрошений редактор Андрій Макух. Дві статті стосуються кар'єри й культурного внеску Василя Авраменка. Орест Мартинович подає яскравий опис праці й життя Авраменка в Канаді від 1925 до 1929 рр., тоді як Андрій Нагачевський аналізує Авраменкову розробку українського танцю. У своїй статті Уляна (Ілейн) Головач-Аміот описує зародження й розвиток Союзу Української Молоді Канади (СУМК) у міжвоєнний період і вносить поправки до деяких непорозумінь стосовно цього. На основі родинних архівів Мирослав Татарин змальовує задушевний портрет отця Миколи Шумського (1891—1962) і показує, як його складна кар'єра віддзеркалює пошук ідентичності серед української католицької громади в Канаді. У своїй праці під заголовком «The Royal Canadian Mounted Police and the Surveillance of the Ukrainian

Community in Canada» (Королівська Канадська кінна поліція та нагляд за українською громадою в Канаді) Мирон Момрик досліджує, як канадська поліція стежила за українськими організаціями від 1920-х до 1960-х рр. і що вона дізналася про них. Нарешті, письменниця-романіст і науковець Ліса Грекул аналізує книжку Віри Лисенко «Yellow Boots» (Жовті чоботи) з феміністичної точки зору і приходить до деяких свіжих і несподіваних критичних висновків. Це наш другий спеціальний випуск про українців у Канаді. Перший, який редагувала запрошена редакторка Франсес Свиріпа, з'явився друком у 1991 р. (випуск 16, числа 1-2).

Зенон Когут. «Коріння ідентичності. Студії з ранньомодерної та модерної історії України». Київ: Критика, 2004

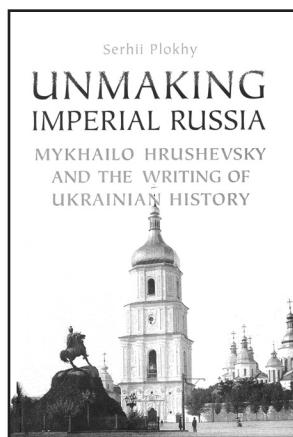
Ця збірка п'ятнадцяти статей, написаних англійською мовою між 1977 та 2002 роками є четвертою книгою із серії україномовних історичних видань Центру досліджень історії України ім. Петра Яцика при КІУСі.

Хоч дані есеї не були написані

для видання їх окремою книжкою, їх усіх об'єднує одна спільна риса. Незалежно від того, чи вони розглядають фундаментальні проблеми політичної історії, історіографії чи питання історичної пам'яті, ці статті торкаються формування і реформування ранньомодерної і модерної української ідентичності. Саме тому назва збірки — «Коріння ідентичності».

На думку д-ра Зенона Когута коріння модерної української ідентичності знаходиться у ранньомодерному періоді, що заперечує підхід запеклих модерністів, які відносять появу українського народу до дев'ятнадцятого чи двадцятого століття. Підкріплюючи свої висновки, він вказує на концептуалізацію «малоросійського українського козацького народу» в козацьких літописах, що означає наявність політичної структури, яка уможливила зріст модерної української ідентичності. У той сам час, формування цієї малоросійської ідентичності мало суперечливі наслідки: часами — стимулюючи, а іноді такі, що — затримували розвиток модерної української свідомості. Концепції української нації та ідентичності, викладені в книжці, безумовно викличуть пристрасні дискусії серед дослідників української історії.

«Коріння ідентичності» д-ра Зенона Когута можна придбати у видавництві КІУСу за \$39.95 (тверда обкладинка) та \$29.95 (м'яка обкладинка). Поза межами Канади ціни в американських доларах. Книжку можна замовити: на вебсайті, вживаючи кредитну картку, через безпечне сполучення в Інтернеті (за адресою <www.utoronto.ca/cius>); електронною поштою (<cius@ualberta.ca>); телефоном (780-492-2973); факсом (780-492-4967) або поштою (CIUS Press, 450 Athabasca Hall, University of Alberta, Edmonton, AB, Canada T6G 2E8).

Сергій Плохій. «Unmaking Imperial Russia. Mykhailo Hrushevsky and the Writing of Ukrainian History» (Деконструкція імперської Росії. Михайло Грушевський та дослідження української історії). Toronto, Buffalo and London: University of Toronto Press, 2005

Це нове дослідження професора Сергія Плохія почалося з його участі у проєкті перекладу «Історії України-Руси» Грушевського, яке здійснює Центр дослідження історії України ім. Петра Яцика.

Від вісімнадцятого століття і аж до свого розпаду у 1917 р. імперська Росія — на відміну від Московської Росії перед цим та Радянської Росії після — офіційно стверджувала, що російський народ складався із трьох гілок: великоросійської, малоросійської та білоруської. Після революції 1917 р. це ствердження заперечувалось і було відкинуте багатьма провідними науковцями, політиками та культурними діячами, але жоден з них не був так особисто задіяний у деконструкції старої імперської ідентичності та її історичного викладу, як видатний український історик Михайло Грушевський.

Ще задовго до революції Грушевський брав активну участь у праці українських наукових та

культурних закладів і політичних організацій. У 1918 р. він став першим головою незалежної української держави.

Праця Сергія Плохія «Unmaking Imperial Russia» досліджує будівництво Грушевським нової історичної парадигми, яка привела до націоналізації українського минулого та заснування української історії як окремої ділянки досліджень. Показуючи як «все-російська» історична парадигма була заперечена українським національним проєктом, Плохій подає необхідне тло для розуміння сучасного стану стосунків між Україною та Росією.

«Unmaking Imperial Russia» є важливим внеском у дослідження української історії та історіографії. Книжку можна придбати безпосередньо у Видавництві Торонтського університету за \$95.00 (тверда обкладинка), зателефонувавши на число 800-565-9523 або надіславши замовлення факсом (800-221-9985). Бланки замовлення можна видрукувати з вебсайту за адресою: <www.utppublishing.com/downloads>.

“У цій добре дослідженій праці Сергій Плохій чітко простежує шляхи, якими Михайло Грушевський та інші українські історики розкривали справжню природу російського імперського історичного наративу і, таким чином, були причетними до написання української національної історії. «Деконструкція імперської Росії» є вагомим внеском у розвиток українознавства а також у ділянку російських та радянських студій.”

*Гіроакі Куромія
Відділ історії, Університет
Індіяни*

Новини КІУСу

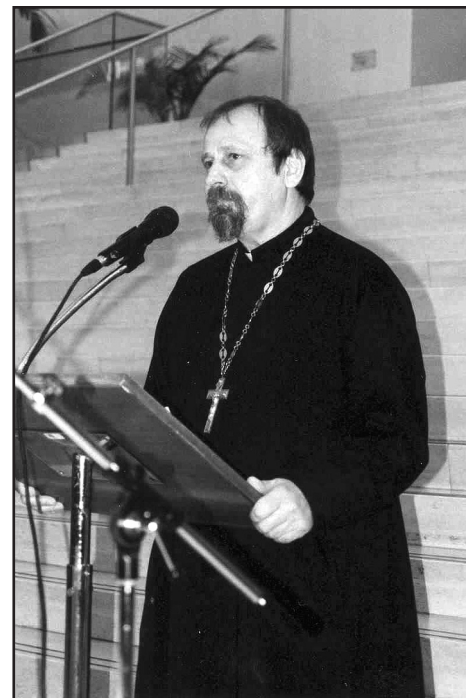
Отець д-р Юрій Мицик — стипендіят ім. Івана Коляски 2004 р.

Канадські архіви та бібліотеки виявилися важливими сховищами документів для дослідчого проєкту д-ра Юрія Мицика про Українську Православну Церкву. Наукова програма д-ра Мицика в Канаді була фінансована КІУСом через Меморіальний фонд ім. Івана Коляски. Д-р Мицик — професор факультету історії та політичних наук Національного університету «Києво-Могилянська академія» і відомий історик козацької доби.

Професор Мицик досліджував свою тему від вересня до грудня 2004 р. головню у бібліотеках та

архівах Торонта, Оттави, Вінніпегу та Едмонтону. Суттєвою для його праці була велика кількість неопублікованих документів, які стосуються наукової та церковної діяльності Ю. Мулика-Луцика та І. Власовського, митрополита Іларіона та єпископа Євгена Бачинського. Дослідження д-ра Мицика дозволили йому також пролити світло на діяльність Української Православної Церкви та Української Автокефальної Православної Церкви від середини сімнадцятого до кінця двадцятого століть. Розмови й дискусії з багатьма відомими канадськими та американськими науковцями, серед яких були Франк Сисин, Сергій Плохій, Роман Єренюк, Мирослав Татарин та отець Тимофій Міненко, забезпечили ще глибше проникнення у ділянку його наукових зацікавлень та досліджень. Деякі з результатів досліджень д-ра Мицика будуть представлені у двох статтях під назвами: «Листи Дмитра Дорошенка до Митрополита Іларіона» та «Січеславський період єпископа Євгена Бачинського», а також у рукописі книжки «Чигирин — столиця Гетьманщини». Остання висвітлить стосунки між церквою та Гетьманщиною у сімнадцятому та вісімнадцятому століттях.

Окрім своїх наукових досліджень, д-р Мицик виступив з лекціями в Колегії ім. Св. Андрея та Манітобському університеті, зробив доповідь на семінарі КІУСу в Альбертському університеті на тему: «Свідчення тих, що вижили, про голодомор 1932—33 рр.», а також був головним промовцем на едмонтонському відзначенні 71-ї річниці голодомору в Україні. Він також зустрівся з багатьма громадськими організаціями й

Отець д-р Юрій Мицик виголосив головну промову на едмонтонському відзначенні 71-ї річниці голодомору в Україні.

групами, щоб обговорити стан церкви та президентські вибори та їхні наслідки в Україні.

Д-р Мицик також зустрівся з тими, які пережили голод 1932—33 рр., щоб записати їхні свідчення, які складуть частину третього тому видання «Український голокост 1932—1933. Свідчення тих, хто вижив». Другий том такої збірки свідчень очевидців голоду був надрукований в Україні напередодні його від'їзду до Канади. Поява його в світ була уможливлена частково завдяки дотації КІУСу з Меморіального фонду ім. Марусі Онищук та Іванка Харука.

Науковим дослідженням д-ра Мицика поза Едмонтоном сприяли Мирон Момрик (Оттава), Андрій Макух (Торонто) і д-р Роман Єренюк (Вінніпег).

Другий том свідчень очевидців та тих, які вижили голод 1932—33 рр.

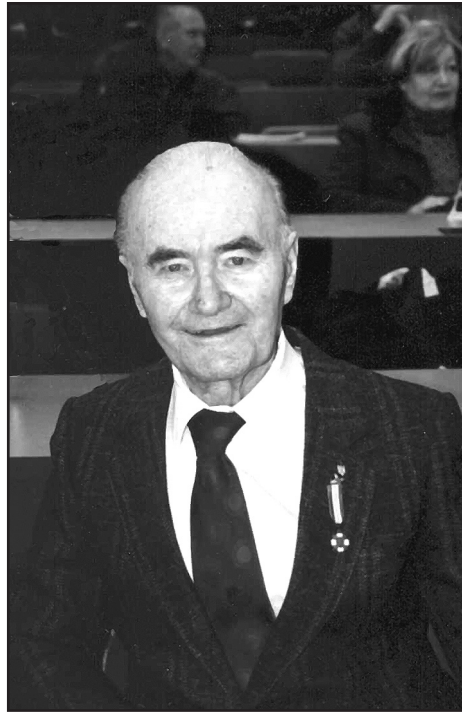
У центрі уваги — меценати КІУСу

Целестин (Микола) Суховерський

Коли Микола Суховерський був ще студентом Чернівецького університету, йому навіть не снилося, що коловорот світових подій забере його з Буковини і занесе — через пошарпану війною Німеччину — аж до Канади, де він та його дружина Ірина вирішили поселитися в Едмонтоні. Виграли від цього українознавство та наукові дослідження Канадського інституту українських студій.

Список професійних досягнень та громадської праці й нагород д-ра Суховерського досить довгий. Він отримав ступінь з права й політології в 1937 р. та докторат з політичної економіки в Чернівецькому університеті в 1939 р., але, коли прибув до Канади в 1949 р., його освіта почалася знову, як це трапилося з багатьма іммігрантами після Другої світової війни. В 1960 р. він отримав магістерку з бібліотекарства у Вашингтонському університеті в м. Сіетл. В Альбертському університеті, звідки він пішов на пенсію у 1979 р., д-р Суховерський займав різні адміністративні та викладацькі посади, включно з професорством на факультетах східноєвропейських досліджень та слов'янських мов.

Дружні стосунки д-ра Суховерського з КІУСом тривають багато років. Невдовзі після заснування інституту, тодішній директор д-р Манолій Лупул запросив його стати членом дорадчої ради КІУСу, а потім, разом з тридцятьма іншими найвидатнішими українознавцями Канади, він став членом-кореспондентом. Сьогодні на 93-му році життя д-р Суховерський і далі залишається регулярним

Д-р Целестин (Микола) Суховерський

відвідувачем інституту та слухачем на його семінарах, де відомий своєю активною, майже без пропусків, присутністю.

Його любов до науки та розуміння потреб української освіти в Канаді та Україні привели його та дружину до заснування Вічного фонду ім. Целестина й Ірини Суховерських. Заснований у 1999 р. з початковим внеском у сумі 50 000 дол., сьогодні цей фонд зріс до 56 000 дол. Фонд пропонує магістерські й докторські стипендії студентам і аспірантам з Буковини для навчання в канадських університетах, зокрема в університетах Альберти, Саскачевану і Торонта. Засновуючи цей фонд, д-р Суховерський сказав: «Я хочу, щоб фонд підтримував освіту спеціалістів з економіки, соціології і психології — ділянок, які не досить представлені в Україні». Минулого року дотація з його

фонду допомогла фінансувати дослідження професора Юрія Макара з Чернівецького університету про депортацію українців з Холмщини.

Окрім своєї власної добродійної діяльності, д-р Суховерський заохочував також інших підтримувати українознавство. У 1995 р. він зіграв вирішальну роль у заснуванні Меморіального фонду ім. Теодоти та Івана Климів, який поглибив зв'язки між КІУСом та Чернівецьким університетом. Д-р Суховерський взяв також участь в іншій діяльності з метою допомогти своїй «альма матері», як, наприклад, співочолюючи кампанію збору коштів для придбання друкарського обладнання для університету й Центру досліджень Буковини.

За його невтомну громадську діяльність д-р Суховерський був нагороджений багатьма престижними нагородами, включно з медалями від урядів Канади й Альберти, Конгресу українців Канади та Спільки офіцерів України. Він є почесним мешканцем Чернівців. У 1993 р. Чернівецький університет вручив йому почесний докторат.

У 1997 р. Микола Суховерський опублікував у Києві свої мемуари під назвою «Мої спогади». Ця книжка подає його власний життєпис, культурну та громадянську діяльність, досягнення, а також пропонує читачам його проникливий опис українського культурного та політичного життя у передвоєнній Буковині, під час війни та в повоєнній Німеччині й Канаді.

8 травня Миколі Суховерському виповнилося 92 роки. Ми вітаємо його з цією славною датою й зичимо йому й далі насолоджуватися добрим здоров'ям.

Вічні фонди

Вічні фонди відіграють вирішальну роль у підтримці діяльності КІУСу. Вони подані в порядку їх встановлення. Сума недоторканого основного капіталу подана за станом на 31 березня 2005 р. Тільки річний прибуток з капіталу фондів використовується на проекти, стипендії і дотації.

Якщо Ви бажаєте зробити внесок, просимо заповнити анкету, що знаходиться в середині публікації.

Дошка пошани меценатів та організацій, чії пожертви на КІУС складають більше \$25,000

Вічний фонд ім. родини Лева Криси: \$32,682

Фонд був заснований паном Левом Крисиою (Едмонтон, Альберта) у грудні 1981 р. Щорічно надається мінімум одна бакалаврська стипендія з українських та українсько-канадських студій.

Вічний фонд КІУСу: \$808,695

Заснований у вересні 1986 р. зі спадщини бл. п. Юрія Диби (Ванкувер, Британська Колумбія) і бл. п. Катерини Миськової (Едмонтон, Альберта), а також із пожертв приватних осіб та установ Канади й США. Дохід фонду призначений на фінансування поточних проектів КІУСу.

Меморіальний фонд ім. Володимира і Дарії Кубійовичів: \$430,144

Заснований у листопаді 1986 р. зі спадщини бл. п. професора Кубійовича і доповнений дотацією уряду Альберти у співвідношенні 2:1. Дохід з фонду допоміг фінансувати «Енциклопедію українознавства», «Encyclopedia of Ukraine» і наукову діяльність Нау-

кового товариства ім. Шевченка в Сарселі (Франція). Тепер фонд підтримує проект «Encyclopedia of Ukraine» в Інтернеті.

Меморіальний фонд ім. Марусі Онищук та Іванка Харука: \$126,058

Заснований у грудні 1986 р. п. Петром Малофієм (Едмонтон, Альберта). Прибутки уможливають виділення стипендій студентам із Снятинського району, які здобувають освіту в Чернівецькому національному університеті і вивчають такі ділянки українознавства, як історія, політологія, право та економіка.

Архівний вічний фонд ім. Стефанії Букачевської-Пастушенко: \$300,000

Заснований у січні 1987 р. п. Стефанією Букачевською-Пастушенко (Вестон, Онтаріо) і доповнений дотацією уряду Альберти у співвідношенні 2:1. Прибуток з фонду фінансує архівні дослідження, упорядкування й укладення каталогів існуючих збірок та видання дослідчих довідників. На сьогоднішній день за допомогою цього фонду видано більше ніж 30 довідників.

Вічний фонд Клубу українських професіоналів і підприємців Едмонтону: \$600,125

Заснований у квітні 1987 р. і доповнений дотацією уряду Альберти у співвідношенні 2:1. Прибуток з фонду фінансує діяльність Методичного кабінету української мови (МКУМ), яка включає розробку, видання і впровадження навчальної серії «Нова» для учнів і вчителів двомовних шкіл. Окрім того, фонд також фінансував професійне вдосконалення учителів.

Вічний фонд ім. Михайла й Дарії Ковальських: \$1,950,000

Заснований у грудні 1987 р. панєю Дарією Муцак-Ковальською та бл. п. Михайлом Ковальським (Вестон, Онтаріо) в розмірі \$100,000 і доповнений дотацією уряду Альберти у співвідношенні 2:1. Прибуток з фонду фінансував наукові дослідження та публікації, а також стипендії.

У 1998, 1999 та 2000 роках панство Ковальські додали до основного капіталу ще \$1,650,000 і попросили, щоб усі прибутки фонду використовувалися на новостворену Програму дослідження Східної України ім. Ковальських. Це включає фінансування Східного інституту українознавства ім. Ковальських, заснованого при Харківському університеті в 2000 р.

Меморіальний фонд ім. Петра Чорного: \$30,000

Заснований у червні 1988 р., згідно із заповітом, зі спадщини бл. п. Петра Чорного (Торонто, Онтаріо). Прибуток з фонду допоміг фінансувати видання «Encyclopedia of Ukraine», а тепер використовується для виділення дотацій науковцям з України.

Вічний фонд інвестиційного клубу «Козбілд»: \$105,546

Заснований у червні 1988 р. приватним торонтським клубом капіталовкладень і доповнений дотацією уряду Альберти у співвідношенні 2:1. Прибуток з фонду фінансує наукові публікації з українознавства.

Вічний фонд ім. Петра Яцика: \$3,000,350

Заснований у червні 1988 році бл. п. Петром Яциком (Міссісага, Онтаріо) і доповнений дотацією уряду Альберти у співвідношенні 2:1. Прибуток з основного капіталу фінансує діяльність Центру досліджень історії

України ім. Петра Яцика при КІУСі, головним проектом якого є англійський переклад монументальної десяти-томної «Історії України-Руси» Михайла Грушевського. Окрім того, виділяються дослідчі дотації науковцям з українознавства.

Вічний фонд ім. родини Стасюків: \$1,496,595

Заснований у липні 1988 р., згідно із заповітом, зі спадщини бл. п. Євдокії Стасюк (Торонто, Онтаріо) і доповнений дотацією уряду Альберти у співвідношенні 2:1. Прибуток з фонду фінансує діяльність Програми вивчення сучасної України ім. Стасюків та видання КІУСу.

Вічний фонд ім. Анни і Нікандра Буковських: \$117,680

Заснований у листопаді 1988 р. п. Анною та бл. п. Нікандром Буковським (Саскатун, Саскачеван). До 1996 р. фонд фінансував наукові дослідження та публікації з українських і українсько-канадських студій. На прохання засновниці фонд тепер фінансує Програму вивчення українських церков.

Меморіальний фонд ім. Нестора і Зеновії Саломонів: \$26,667

Заснований у грудні 1988 р. панством Василем і Галиною Саломон (Торонто, Онтаріо) для підтримки проектів з української мови та літератури.

Вічний фонд ім. родини Юхименко: \$5,000

Заснований у січні 1989 р. паном Іваном Юхименком (Ізлінгтон, Онтаріо) для фінансування наукових досліджень з історії України, головно XIX та XX століття.

Вічний фонд ім. Олександра і Галини Кулагиних: \$27,000

Заснований у травні 1989 р. Олександром і Галиною Кулагини (Сардіс, Британська Колумбія) для виділення дослідчих дотацій і стипендій молодим і досвідченим науковцям у ділянці українського права.

Вічний фонд українознавства ім. Дмитра Степовика: \$4,000

Заснований у травні 1989 р. Дмитром Степовиком (Україна) для підтримки наукових досліджень та публікацій у ділянці історії українського мистецтва.

Меморіальний фонд ім. Олени Даркович: \$169,659

Заснований у липні 1989 р. д-ром Власом Дарковичем (Едмонтон, Альберта) для підтримки науковців, які готують докторські дисертації у ділянках педагогіки, історії, права, гуманітарних і суспільних наук, жіночих студій і бібліотекарства. Щорічно надається принаймні одна докторська стипендія.

Вічний фонд ім. д-рів Івана та Мирослави Іванців: \$128,929

Заснований у серпні 1989 р. д-ром Мирославою Іванців (Елмвуд Парк, Ілліной, США). До 2001 р. фонд фінансував щорічний науковий обмін між Йоркським університетом (Торонто) й установами в Україні. З 2001 р. прибуток з фонду фінансує стипендії студентам Національного університету «Києво-Могилянська академія» в Києві.

Вічний фонд обмінів КІУСу з Україною: \$35,640

Заснований у листопаді 1989 р. приватними особами з Канади для придбання технічних засобів для українських наукових установ в обмін за надання стипендій канадським студентам і науковцям.

Вічний фонд ім. Марусі й Михайла Дорошів: \$100,000

Заснований у листопаді 1989 р. бл. п. Михайлом Дорошем (Торонто, Онтаріо) для виділення магістерської стипендії з українських або українсько-канадських досліджень. Щорічно виділяється принаймні одна стипендія.

Вічний фонд ім. Петра та Івanni Стельмахів: \$150,000

Заснований у листопаді 1989 р. Петром та Іванною Стельмахами (Міссісага, Онтаріо) для виділення дослідчих дотацій і стипендій з українознавства. З 1993 р. фонд підтримує діяльність Інституту історичних досліджень при Львівському університеті, а з 1995 р. також щорічно виділяє дві стипендії для студентів історичного факультету Львівського університету.

Вічний фонд ім. Олега Зуєвського: \$20,000

Заснований у грудні 1989 р. бл. п. д-ром Олегом Зуєвським (Едмонтон, Альберта) для підтримки

видання літературних праць українських письменників, що живуть поза межами України.

Вічний фонд ім. Тимофія та Євгенії Таборовських: \$20,500

Заснований у квітні 1990 р. Тимофієм і Євгенією Таборовськими (Торонто, Онтаріо) для фінансування досліджень і публікування праць молодих і досвідчених науковців у ділянках українських або українсько-канадських досліджень.

Меморіальний фонд ім. Івана Коляски: \$748,688

Заснований у травні 1990 р. бл. п. Іваном Коляскою (Суррі, Британська Колумбія), Павлиною і бл. п. Петром Кіндрачуками (Вернон, Б. К.), Василем і Юстиною Федейками (Сейнт-Альберт, Альберта) і українською громадою в Канаді для фінансування стажування та навчання у Канаді науковців і спеціалістів з України.

Вічний фонд ім. Василя Кравченка: \$10,000

Заснований у лютому 1991 р. бл. п. Василем Кравченком (Ганновер, Німеччина) для виділення стипендій і дослідчих дотацій молодим і досвідченим науковцям у галузі українознавства.

Меморіальний фонд ім. Нестора Печенюка: \$73,000

Заснований у грудні 1991 р. Ярославом і Сонею Печенюк (Садбурі, Онтаріо) для надання дослідчих дотацій молодим і досвідченим науковцям у галузі українських і українсько-канадських досліджень.

Меморіальний фонд ім. Володимира Дилинського: \$45,000

Заснований у січні 1992 р. Мироном Дилинським (Скарборо, Онтаріо) і доповнений дотацією від компанії «Xerox Canada». Мета фонду — забезпечити дослідчі і видавничі дотації з українознавства науковцям, які співпрацюють з академічними, культурними та освітніми установами міста Львова.

Меморіальний фонд ім. Миколи Кліда: \$32,525

Заснований у грудні 1992 р. Марією Дякунік (Кітченер, Онтаріо) та її трьома дітьми, д-ром Богданом

Клідом (Едмонтон, Альберта), Мирославом Клідом (Missisaga, Онтаріо) і Марією Задарко (Кітченер, Онтаріо) для фінансування стипендій та дослідчих дотацій науковцям у ділянці українознавства.

Меморіальний фонд ім. Теодоти та Івана Климів: \$35,353

Заснований у квітні 1995 р., згідно із заповітом, зі спадщини бл. п. Теодоти Клим (Едмонтон, Альберта). Прибуток фонду підтримує наукову діяльність КІУСу, включно з виділенням дослідчих дотацій, виданням публікацій, організацією конференцій, здебільшого у співпраці з Чернівецьким національним університетом.

Вічний фонд Програми дослідження українських церков: \$35,259

Заснований у листопаді 1995 р., згідно із заповітом, зі спадщини бл. п. Геррі Браткова (Едмонтон, Альберта), пожертв Братства св. Івана (Едмонтон) та Колегії св. Андрея (Вінніпег, Манітоба). Прибуток фонду підтримує діяльність Програми дослідження українських церков при КІУСі, а також виділення стипендій і видання публікацій з українознавства.

Меморіальний фонд ім. Остапа-Теофіла Шведа: \$13,905

Заснований у квітні 1996 р. вдовою і дітьми бл. п. Остапа Шведа (Оттава, Онтаріо) — Вірою Швед і Євгеном, Денисом, Пилипом і Марком Шведами. Фонд підтримує проекти Методичного кабінету української мови з професійного вдосконалення учителів у покращенні викладання української мови.

Вічний фонд ім. Степана й Ольги Павлюків: \$50,000

Заснований у серпні 1996 р. Ольгою Павлюк (Етобікок, Онтаріо) для підтримки досліджень і видання праць з української та українсько-канадської історії.

Вічний фонд вечірньої та заочної освіти ім. Стельмащуків: \$21,200

Заснований у жовтні 1996 р. професором Павлом та Анною Стельмащуками (Келовна, Британська Колумбія) з додатковими внесками від Ненсі Шемелюк-Радомської та Мері Орчук. Фонд підтримує вечірню й заочну освіту в Україні, сприяючи підготовці спеціалістів з України, які вже працюють або бажають працювати в цій галузі. Він також може бути використаний

канадськими спеціалістами дистанційної освіти для підготовки таких спеціалістів в Україні.

Меморіальний фонд ім. Михайла Захарука: \$10,000

Заснований у листопаді 1996 р. Марією Захарук (Тугилз, Альберта) в пам'ять її чоловіка Михайла. Прибутки фонду призначені на виділення стипендій і видавничої справи з українських та українсько-канадських студій.

Вічний фонд ім. родини Ремезів: \$100,000

Заснований у грудні 1998 р. бл. п. Сильвестром Ремезою (Оттава, Онтаріо) для підтримки наукових досліджень та публікацій на тему творчої спадщини Богдана Лепкого та у сфері його інтелектуальних і творчих зацікавлень (сюди можуть входити ті праці з мовознавства, літературознавства, історії, освіти і культури, які відображають часи Б. Лепкого).

Вічний фонд ім. Дмитра і Стефанії Куп'яків: \$50,000

Заснований у грудні 1998 р. Стефанією Куп'як (Мілтон, Онтаріо) для надання стипендій випускникам Буської державної гімназії ім. Євгена Петрушевича у Львівській обл. в Україні, які здобувають вищу освіту у Львівському національному ун-ті на факультеті економіки, філософії (політології), права та міжнародних відносин.

Вічний фонд ім. Целестина й Ірини Суховерських: \$56,500

Заснований у вересні 1999 р. д-ром Целестином-Миколою Суховерським (Едмонтон, Альберта). Щорічний прибуток фонду фінансує магістерські або докторські стипендії вихідцям з Буковини для навчання в Альбертському, Саскачеванському, Торонтському чи інших канадських університетах у ділянках соціології, психології, економіки або українознавства.

Вічний фонд ім. родини Федейко: \$51,046

Заснований у листопаді 2000 Вільямом та Юстиною Федейко (Сейнт-Альберт, Альберта). Метою діяльності фонду є підтримка Українсько-канадської програми, що включає фінансування наукових досліджень, організацію конференцій та громадських заходів, а також підготовку та видання праць у цій ділянці.

Вічний фонд ім. Михайла Ковальського і Дарії Муцак-Ковальської (2000 р.): \$20,000

Заснований у грудні 2000 Дарією Муцак-Ковальською (Торонто, Онтаріо). Основною метою фонду є надання щорічних стипендій на здобуття магістерських, кандидатських, докторських та інших вищих ступенів в Україні й Канаді. В Україні стипендії надаватимуться у ділянках міжнародних відносин, політології, історії, культурології, економіки, соціології та психології в Національному університеті ім. Івана Франка у Львові, Національному університеті ім. Стефаника в Івано-Франківську та Національному університеті «Києво-Могилянська академія» в Києві. У Канаді стипендії виділятимуться у ділянках української

мови, літератури, історії, міжнародних відносин та політології для навчання у будь-якому канадському ун-ті, але перевага надаватиметься студентам Альбертського університету.

Вічний фонд проекту «Internet Encyclopedia of Ukraine» ім. Михайла Ковальського і Дарії Муцак-Ковальської: \$100,000

Заснований у квітні 2004 р. Дарією Муцак-Ковальською (Торонто, Онтаріо). Основна мета фонду — підтримка проекту «Internet Encyclopedia of Ukraine» (Енциклопедія України в «Інтернеті») через фінансування підготовки, редагування та усучаснення енциклопедичних гасел, які стосуються історії України.

Семінари та лекції КІУСу (осінь 2004)

13 вересня. Д-р Олександра Грицак, відділ соціології, Рід коледж, Портланд, Орегон. «Тільки ми, матері, можемо зупинити кровопролиття!» Місцеві визначення жіночих прав в Україні». Лекція співспонсорована з відділом Модерних Мов і Культурологічних Студій, Альбертський університет.

Д-р Георгій Касьянов, спеціаліст з історії України 20 ст.

17 вересня. Д-р Віктор Єленський, Інститут філософії НАН України та стипендіат Фулбрайта, Університет ім. Брігама Янга. «Мінливий релігійний краєвид у пост-комуністичній Україні».

21 жовтня. Д-р Георгій Касьянов, Інститут історії НАН України та стипендіат ім. Петра Яцика, Центр Російських та Східноєвропейських студій ім. Петра Яцика при Торонтському університеті. «Творення українців: історіографія та труднощі націєтворення в сучасній Україні».

12 листопада. Д-р Марк Фон Гаген, професор історії, Колумбійський університет та президент Міжнародної асоціації українців. «Голодомор та становище українознавчих студій». (Річна доповідь про голодомор в Україні). Лекція співспонсорована

Конгресом Українців Канади, Торонтським відділом і Програмою вивчення України ім. Петра Яцика, Торонтський університет.

18 листопада. Отець д-р Юрій Мицик, відділ історії, Національний університет «Києво-Могилянська Академія» та стипендіат ім. Івана Коляски. «Свідчення очевидців голодомору в Україні, 1932-33 рр.». (Лекція прочитана українською мовою).

Д-р Віктор Єленський, спеціаліст з історії релігії в Україні

30 листопада. Д-р Дейвид Марплз, Відділ історії та клясики, Альбертський університет та директор Програми вивчення сучасної України ім. Стасюків, КІУС; Ілля Хінейко, відділ історії та клясики, Альбертський університет; і Дмитро Якута, директор, Український проект прозорого моніторингу виборів 2004 р. Дискусія за круглим столом «Сучасна політична криза в Україні: чи це революція у ході?». Круглий стіл організований Програмою вивчення сучасної України ім. Стасюків.

2 грудня. Таня Нарожна, відділ політичних наук, Альбертський університет. «Бермудський трикутник: держава, громадськість та західні агенції в Україні».